

BLAUWE MAAN

Buzz:

Je moet doelgericht zijn. Stevig type. Beide benen op de grond.
Niet iemand die achterom kijkt. Visie. De droom begrijpen. Willen waarmaken.
Geen vrees, verwarring, chaos. Niks onnodig moeilijk maken. Uit een stuk.
Boegbeeld. Riemen vast. Blik op de weg. Alles startklaar.
Niet verslappen. Niet pauzeren. Doorgaan. Ook als niemand het meer snapt;
jij de enige bent die weet: daar en daar en zo en zo: doorgaan. Wilskracht.
Karakter.

Valentina:

Bereid zijn alles achter te laten.
Door te knippen. Los te raken. Boek te sluiten.
Ogen dicht, ogen open en opnieuw beginnen.

Neil:

Ik eh. Ik weet niet.
Een speciaal type lijkt me, nee-
niet nodig.
Meer: het grotere geheel zien, ehm
snappen waar je heengaat.
Maar-

Buzz:

Je moet geloven dat er overal een oplossing voor is.
Geen grens is aan wat we kunnen.
Als je het kan bedenken behoort het tot de mogelijkheden,
dat moet je basisgedachte zijn. Van daaruit schiet je weg.
Knal-flits-race-

Valentina:

-zweef je weg.
Er iets bij voelen, dat is essentieel.
Vervulling, zoiets.
Achterom kijken en weten dat het nu eindelijk goed is.
Dankbaar zijn en zenuwachtig voor wat er komt.
Maar leuk zenuwachtig.

Buzz:

Kapot maar voldaan.

Neil:

Gewoon-
terechtkomen
lijkt me.

Buzz:

Op je poten.

Neil:
Kan je misschien ehm-
niet zo op die-

Valentina:
Glimlachend.

Buzz:
Tot het uiterste gebogen maar niet gebroken.

Neil:
-niet zo op die stoel.
Dat, dat houdt 'ie niet.

Valentina:
Vrij kunnen bewegen.

Neil:
Ik-
meen het.

Buzz:
Je plaats opeisen in de vaart der volkeren.
Zoveel mogelijk stappen zetten.
Vlag planten. Foto's maken.
Kalm blijven.
De eenzaamheid aankijken.
Je moet alleen kunnen zijn.

Valentina:
Ik neem mijn moeder mee.

Valentina laat de urn met daarin haar moeder zien.

Buzz:
Dat?

Valentina:
Mijn moeder.
Als ik ga neem ik haar mee.
Strooi ik zo die as uit.
Dat had ze zeker gewild.
Alles stond vast toen ze doodging.
Tot op de laatste ballpoint waren de spullen verdeeld.
Alleen die as niet.
Die bleef over.
Die kreeg ik.
Staat al zes maanden in de gangkast.
En dat voelt niet goed.
De zee, heb ik ook aan gedacht

maar dat spoelt dan weer aan, dat heeft iets banaals,
een strand waar mensen kuilen graven, beachballen.
Dan kan ze beter tussen de sterren zweven.

Ze zijn even stil.

Valentina:
Na twaalf volle manen een dertiende erbij.
Het hele patroon omver. Dubbele maankracht.

Buzz:
Enorm en blauw.

Valentina:
Dit schijnt de beste tijd te zijn om dingen voor elkaar te krijgen.

Buzz:
Hoe lang nog?

Neil:
Ehm.
Tweeendertig minuten.

Valentina:
We zijn veel te vroeg.

Buzz:
Heb je de beste plek.

Valentina:
Wij zijn de enigen.

Buzz:
Nou ja, had gekund.
Dat het stampend vol was.

Valentina:
Zitten we goed?

Buzz:
Perfect.

Neil:
Ik ehm-
Ik zit meestal-
Daar. Op die stoel.

Buzz:
Dat bedoel ik.
Goed dat ik vroeg was anders had hij hier gezeten.

Neil:
Maareh-
Geeft niet.

Buzz:
Nee.
Je ziet het sowieso wel.

Even stil.

Neil:
Hoe ehm-
hoe komen jullie-
wat doen-
waarom hier?
waarom zitten jullie hier?

Buzz:
Beste uitkijkpunt dit toch?
Beetje weg van de lichten.
Iets hoger.

Valentina:
De tram kwam tot daar achter.
Een paar minuten rechtdoor lopen en dan zit je hier.
Ik was nog nooit op het eindpunt geweest, ik dacht hoe verder
hoe beter. Je wil toch een beetje rust om je heen als ze straks
komt.

Neil:
Ik ehm-
Ik zit hier altijd-

Valentina:
Elke dag?

Buzz:
Dit is jouw troep?

Neil:
Dat zijn-
stoelen en een telescoop.
En die stoel waar jij op zit die-
die is heel dun.

Buzz:
En?

Neil:

Misschien kunnen we ehm
ruilen. Van stoel.

Buzz:
Die stoel die redt zich wel.

Valentina:
Slaap jij hier?

Neil:
Hmhm.

Valentina:
Dus we zijn in jouw huis?

Neil:
Nou-
Huis-

Valentina:
Jezus. Sorry.

Neil:
Nee.

Valentina:
Zomaar binnengelopen.

Buzz:
Ik dacht dat dit een, een-
hoe heet zo'n ding?
Met die ramen zo en zo op een verhoging.

Valentina:
Het is zijn huis.

Buzz:
Godsamme.

Valentina:
Sorry.

Neil:
Het ehm-
Het is niet echt een-

Valentina:
Zeg dat dan.

Neil:

Ikeh-

Valentina:
Mooi uitzicht.

Buzz:
Een uitkijkpost.
Dat bedoelde ik.
Dat dacht ik.

Neil:
Dat is het-
een uitkijkpost.
Ik kom vaak kijken.
En meestal blijf ik dan.

Valentina:
Dat is zoiets als wonen.

Buzz:
Als je hier toch woont, heb je iets?
Koffie, cola?

Valentina:
Ik heb thee.
Alleen geen bekers.

Buzz:
Moet dan maar.

Neil:
Ikeh.
Nee, dank je.

Buzz:
Wilskracht. Had ik die al gezegd?

Neil:
Hmhm.

Buzz:
En overtuiging.
Kijk: Ik ben een astronaut.
Ik mis alleen die opleiding, dat je precies weet welke knoppen.
Maar in principe, minus die opleiding, heb ik alles in huis.
Zoiets voel je.
Ik heb de hele eerste landing op tape.
De spanning, het instappen, de huilende vrouwen,
lancering, adem in, de reis en toen dat bericht:
die stem van Neil:

One small step for a man...

Ik ken die hele tekst.

-*What? What on earth is going on?*

-*They're here, under the surface.*

-*Who are there? Mission Control calls you back.*

Apollo 11.

20 juli 1969.

23:05

- *DC main bus B recovers to 28.8*

-*"Okay, Houston, we have a problem."*

Apollo 13.

11 april 1970.

Eerste liedje op de maan?

-

The girl from Ipanema.

Eerste salto op de maan?

-

Pete Conrad.

Zo. Naar achter.

En dan zijn hoofd zo.

Neil:

Wil je niet die stoel zo-

Buzz:

En dan zo.

Nou ja.

Thuis lukt het.

Meer ruimte.

Het gaat niet lang meer duren.

Met al die plannen voor helium 3 en zendmasten.

Ze zijn een beamer aan het ontwikkelen

die van Michigan rechtstreeks op de maan kan beamen.

Alles wat je wilt.

China, India, Azie, Amerika; iedereen bouwt weer raketten.

Die hele spirit van toen, de Apollo's, optimisme-

het hangt weer in de lucht.

Ergens moet ik inhaken.

Valentina:

Alsof het mijn adres is.

Dat ik hier wel zit, maar daar staan mijn spullen.

En die ruimte is gewoon een lege straat zonder verlichting

waar ik even doorheen moet om thuis te komen.

Neil:

Misschien ehm-

Ik zie het meer als-

Ik zou willen gaan omdat-

Die ruimte bedoel ik ook in overdrachtelijke zin.

Ook hier. En hier.
Levensgrond.
Binnenruimte.
Die ga je, ga je ook in als je daarheen gaat.
Je vergroot iets.
Dat is-

Buzz:
Tuurlijk.
En iemand moet die droom belichamen.
Een uitverkoren mens die de last kan dragen.

Valentina:
Heel rustig, los van alles landen-
dat moet een soort- ik weet niet, waanzinnig overweldigend-

Buzz:
Er is nog nooit een vrouw op de maan geweest.
Er is in veertig jaar heel veel veranderd. Maar dat niet:
er is nog nooit een vrouw op de maan geweest.
Één vrouw kwam in de buurt.
Een rus.
Va-
Val-
Val, Val- iets.
Geen bemoedigende naam.
Voor een astronaut.

Neil:
Valentina.
Ging met te weinig
ehm zuurstof.
En de mensen op de grond dachten-
die is dronken.
Omdat ze zweef-zwalkte door de raket.
Gewoon te weinig zuurstof meegekregen.
Kan zich niets meer herinneren van die reis
zegt ze- alleen een, een duizelig gevoel.

Buzz:
Geen landing.
Geen foto's.

Valentina:
Dat ze dit jaar dertien keer terugkomt. Gewoon nog een keer vol wordt. De
hele tijd doet wat iedereen verwacht en nu ineens iets anders. Waar niemand
raad mee weet. Alsof ons jaar niet klopt.
Alsof we gek zijn met onze maanden. Dat zegt toch iets?
Over onverwachtsheid.
Dat het altijd zomaar anders kan.

Gewoon het patroon omver.
Systeem overhoop, de dagen breken.
Van alles wat ik ken is zij het meest voorspelbaar.
Minderen, nieuw worden, wassen, vol.
Minderen, nieuw worden, wassen, vol.
En dan dit: Bem. Nog een keer vol.
Dat is toch een uitnodiging?

Neil:

Het is eigenlijk gewoon dat-
dat onze tijd niet gelijk loopt met boven.
Kleine gaten in de kalender die stapelen zich-
jaar na jaar tot een enorme kloof en dan komt zij.
Om dat gat, die kloof op te vullen.

Buzz:

Pakt haar kans. Daagt ons uit.
Kom dan, zegt ze. Kom dan.

Valentina:

Het zou onze (*urn*) eerste reis zijn samen.
We zijn wel eens op bezinningsweekend geweest.
Haar idee, ik moest losser moest worden.
Maar dat was geen succes.
Ik viel uit aan de gezamenlijke ontbijttafel: ze zei dat ik
mijn brood raar smeerde en dat maakte me heel even heel kwaad.
Niks ernstigs maar op zo'n weekend zeggen ze dan:
ruzie is ruzie en dat moet meteen worden omgezet in fysiek
handelen. Je moet de dingen niet opkroppen.
Ze hadden speciaal bokshandschoenen meegenomen.
Zo kon het dus dat ik op een zondagochtend tussen vier oranje
linten met enorme handschoenen aan tegenover mijn moeder
stond. En ik wilde niet slaan, echt niet, maar dat groepje
weekendbezanners stond ons op te hitsen en mijn moeder keek
me zo woedend aan- een oude boze kraai met een hele scherpe
snavel. Het was eigenlijk meer zelfverdediging.
Daarna zijn we niet meer weggeweest.

Buzz:

Zijn dat-

Neil:

Wolken.

Buzz:

Shit.

Valentina:

Veel ook.
En wind.

Buzz:

Op wat voor planeet leven we eigenlijk
als je niet eens van het weerbericht op aan kan?
Dat zijn nou precies van die dingen.

Valentina:

Ze verdwijnen wel.
Straks.

Ze kijken of de wolken verdwijnen.

Neil:

Zo'n, zo'n legenda onder aan een aardrijkskunde poster:
Schaal: 1:1miljoen
Bergen: mieren
zeen: vlakjes
steden: stippels licht
Wat is teleurstelling dan nog?
afgezet tegen de oneindigheid van de-
het heelal.

Valentina:

Naar de wereld kijken en weten
het is niet erg.
Het is maar de Madurodam versie van je leven.

Buzz:

Ik woon bij een weiland.
Klinkt afgelegen maar het is een randweiland,
aan de rand van andere dingen, niet midden in het niets.
Het is zo dat ze plannen hebben met dat weiland
maar dat ze nog even niet goed weten wat.
Misschien een camping of een toren.
Het is droog land.
Geen water in de buurt.
Opwaaiend stof. Maanachtig. Perfect.
En er staan bouwlampen
om te verlichten wat er binnenkort dus komt.
Rondom de palen waar de lampen in hangen zitten gaten in de grond,
een halve meter diep, zoiets. Daar train ik mezelf.
's Nachts. In het licht.
Naar een droom moet je toewerken.
Zorgen dat de wereld er op is ingesteld, weet waar jij heen wil.
En dan is het een kwestie van alert zijn en je moment pakken.
Dus dat oefen ik.
Ik loop daar en ik weet dat ik elke volgende stap kan vallen
en dat ik dan schrik. Maar dat mag dus niet.
Dan verlies je de controle.
Ik hou mijn ogen dicht en alles aangespannen.

En om de zoveel meter zak ik in een gat.
Maar compleet voorbereid.
Heel gecontroleerd.

Valentina:
Vreemde lucht.
Lijkt diep.

Neil:
Nachtwolken.
Hoge nachtwolken.

Valentina:
Alsof dit ding, dit huis, straks opstijgt.

Neil:
Of de lucht zich uitrekt.

Buzz:
Gewoon wolken zie ik.
Doodnormale Hollandse wolken.

Valentina:
Als ze zeeën kan aantrekken, waarom dan geen mensen?
Wij zijn toch ook van heel veel water?

Neil:
Te veel.
Te zwaar.
Op de maan weeg ik 10 kilo.
Alles zes keer lichter.
Mijn hoofd boven mijn nek
romp boven mijn benen
botten zijn dan veren daar tussenin.
Zo ben ik gemaakt, niet voor de-
de zwaartekracht.
Tien kilo is mijn eigenlijke gewicht.
Maar de wereld trekt mij omlaag als ze-
Als ze de tegenkracht, anti-zwaartekracht
(zorgt ervoor dat je rechtop blijft staan.
Dat het universum uitdijt, dat er ruimte tussen de dingen blijft.
De inhoud van het vacuüm)-
Als ze dat zouden ontcijferen kon alles leren vliegen.
Dan deden wij mee met, met eb en vloed.
Maar het is veel te klein, te verstopt tussen de dingen
te dichtbij om te zien.

Buzz:
Je wordt niet opgebeamd. Je moet moederziel als Remi door de duisternis
waar geen mens overleeft. Elk moment kan iets losraken, stukbreken. Het

afzien onderweg, dat je er komt *ondanks* alles, daar moet je mee om kunnen gaan. Fysiek ook. Je kan het willen, maar ben je erop gebouwd?

Neil:
Hm.

Buzz:
Nou?

Neil:
Ik kan heel lang
zonder lucht.

Valentina:
Ik ben superfit.
Alleen snel moe.
Gaat mijn oog trillen.

Buzz:
Zoals nu.

Valentina:
Moe, ja.
Jij loenst.
Een beetje scheel.

Buzz:
Omdat jij me raar aankijkt.
Heel onduidelijk, mijn ogen weten gewoon niet
hoe ze moeten reageren.

Valentina:
Ik heb jullie nog helemaal niet goed bekeken.
We zitten maar naast elkaar omhoog te staren.
Als ik nu was vertrokken had ik jullie morgen niet herkend op straat.

Neil:
Ik ben niet zo goed in-
in oogcontact.
Ik draag overdag meestal een
zonnebril.
Ik kan moeilijk-
ik krijg vaak rare blikken als ik uitleg-
Dat-
Het is-
Mijn voeten.
Bijvoorbeeld: mijn voeten.
Dat zijn twee tuinen.
En daar ben ik uit gegroeid.
Maar tussen die tuinen is geen verbinding.

Het is alleen omdat uit de ene mijn ene been groeit en uit de andere mijn andere been en mijn benen toch ergens raken dat ze met elkaar verbonden zijn.

Mijn benen zijn een soort bomen die bij elkaar komen op een punt en daar is de rest van mijn lichaam dan weer uit gegroeid.

Maar het begint bij twee tuinen die niets met elkaar te maken hebben.

Zo voelt het.

Als ik van mijn lichaam een kaart zou tekenen kom ik altijd uit op een heleboel delen die alleen maar hier en daar verbonden zijn met tussenin- zee.

Zouden mijn tenen schiereilanden zijn.

Mijn lichaam, tot aan ongeveer halverwege mijn nek, is de wereld: oceaan met continenten.

Mijn hoofd is dan dus de maan.

Bij wijze van spreken natuurlijk maar wel echt.

En omdat de afstand tussen de maan en de wereld relatief groot is vormt dat een probleem.

Net als tussen mijn twee voeten is er ook tussen mijn hoofd en de rest van mijn lichaam geen, geen direct contact.

Tussen mezelf hier en mezelf daar zit die enorme zwarte afstand.

Ik hang uit elkaar.

Even stil.

Valentina:

Heb jij een beker?

Voor de thee?

Buzz:

Daar. Dat.

Neil:

Dat is niet-

Dat is een lensdop.

Voor de telescoop.

Buzz:

Groot genoeg.

Neil:

Dan komt er thee-

Buzz:

Dat droogt wel weer.

Valentina:

Drinken we omstebeurt.

Wel rechthouden dan.

Buzz:
Een druppel.

Valentina:
Regen.

Neil:
Stapelwolken.

Valentina:
Ik zie niets meer.

Buzz:
Daar.
Een gat.
Kijk je zo het heelal in.

Ze kijken zo het heelal in.

Valentina:
Het kan toch niet dat er geen leven is?
Achter een steen. In het stof.
Iets zachts.
Wat de hele tijd heeft liggen wachten op een matje.
Gaat kwispelen als je landt en hijgend aan komt rennen.
Blij dat je thuis bent.

Neil:
Ze, ze zweven eromheen.
Honden, poezen, apen.
Twee kruisspinnen: Arabella en Anita.
Allemaal het heelal ingeschoten als voorproef.
Nooit teruggekomen.
Misschien gevangen in een, een zwart gat.
Of vastgeraakt in een baan om de aarde.
Net als de trap van Apollo 12.
Blijven maar cirkels draaien.
Op weg maar kleine kans dat ze ooit ergens-
Zo stuurloos.
Opgetild en weggeschoten.
Terwijl: eigenlijk horen ze niet in de ruimte maar gewoon-
Hond in de mand. Aap in de boom.
Poes op de bank. Spin in het web.

-
Dat het honderdduizenden kilometers verderop-
mijn hoofd-
Dat maakt mij eerlijk gezegd
een buitenstaander.
Ik kom natuurlijk wel bij mensen thuis.
Een verjaardag of kerst.

Meestal sta ik op een trap naar boven,
of ik zit zo op een aanrecht.
Hoe hoger, hoe dichterbij mijn hoofd.
En dan nou ja
praten.
Maar het is altijd weer een hele onderneming.
Soms denk ik wel eens, ik denk wel eens
dat het goed mis is.
Het maakt me-
heel-

Valentina:
Heel?

Neil:
Nee.

Valentina:
Zeg dan.

Neil:
Wat?.

Valentina:
Praat.

Neil:
Ik weet het al niet meer.

Valentina:
Ik heb genoeg van mensen die het niet uitspreken-
wat ze eigenlijk diep van binnen-

Neil:
Ik eh weet niet zo echt of-

Valentina:
Zeg het dan.
Wat het doet.
Dat je hoofd daar en jij met ons in deze uitkijktoren
wachten op de maan, weg willen maar
wat doet het?

Neil:
Sorry ik weet het even-
--
Volgens mij is het gestopt met regenen.

Valentina:
Jezus.

Neil:

Ik kan het gewoon niet echt.
Tegenover iemand zitten.
Recht aankijken.
Mijn pauzes zijn verkeerd getimed.
Mijn blik dwaalt af.
Ik heb geen concentratie.
Ik vergeet laatste zinnen, namen-

Buzz:

Buzz. Ik heet Buzz.
Tweede man.
Heeft zijn hele leven in de schaduw van Neil gestaan.
Om die ene stomme stap.
Maar op alle eerste foto's op de maan staat Buzz.
Neil mocht de camera vasthouden. Buzz deed het echte werk.

Valentina:

Ik heb heel veel burens.
Een groot bruin gebouw.
Helemaal beneden woon ik.
Aan een tegeltuin.
Die burens zwaaien naar mij als ze hun fiets in de tuin zetten.
Ik zwaai altijd terug maar bijna altijd te laat.
En ik wil goede burens, ik geloof in goede burens, dus vorige zomer
nodigde ik ze allemaal uit in een opwelling van iets, zei ik:
morgen bij mij, chips en bier!
Ik heb het huis schoongemaakt, boodschappen gedaan.
Dertig kratten bier, achttien zakken chips.
Voor vijftien burens.
Bier in de koelkast, chips in de bakjes, stoelen in een kring.
Acht uur had ik gezegd. Om vijf voor acht was het dat bijna en toen
heel ineens, in een vlaag van- iets, heb ik mijn jas gepakt
en ben ik naar buiten gelopen.
In een café om de hoek heb ik gewacht.
Ik dacht steeds aan mijn moeder.
Zij kon veertig mensen uitnodigen zonder een seconde nerveus te worden.
Bij haar gingen dat soort avonden vanzelf.
Die gedachte maakte me kwaad. Woedend.
Ik heb haar gebeld. Na een uur alleen aan de bar. En ik heb haar uitgemaakt
voor alles wat ik kon verzinnen.
Toen ik uitgeraasd was bleef het even stil aan haar kant.
Ik moet je wat vertellen, zei ze. Ik heb kanker. Ik ga dood.

Neil:

Ehm.
Sorry.
Voor je.

Valentina:

Toen ik terugkwam in mijn huis was er niemand voor de deur. En de gang was zo stil en mijn deur zo bewegingsloos dat ik me heel sterk afvraag of er ooit iemand is langs geweest.

Buzz:

Pessimisme. Daar gaat de wereld aan ten onder.
Die eerste landingen stond de wereld op z'n kop.
Alle tv's aan, iedereen een dag vrij, mondiaal optimisme.
Als je naar de maan kan, kan je alles. Dat gevoel.
Dat mis ik als ik 's morgens naar buiten kijk.

Valentina:

Ze heeft het verteld, mijn moeder, aan vriendinnen, familie, tegen iedereen herhaald wat ik heb gezegd. Keken me allemaal scheef aan op de begrafenis. Maar niemand begon erover. Niemand zei wat. Ook de burens niet. Van die avond. Ik word alleen voorzichtig gegroet.

Neil:

Die wolken gaan niet echt-
Het kan ook zijn dat-
dat het bij een blauwe gloed blijft.
Misschien zien we niet-

Buzz:

Weet je. Als wij met z'n drieën zouden gaan was jij diegene die in de raket moest blijven. Dat straalt er vanaf. Jij hebt het niet, die winnersmentaliteit. Er waren er altijd drie. Drie mannen. En een bleef in de raket terwijl de andere twee gingen maanwandelen. Die ene moest de boel in de gaten houden. Mocht er niet uit. Dan vlieg je dus helemaal naar de maan: blijf je binnen zitten. Wat vertel je dan? Als je weer thuiskomt? Hoe de raket er van binnen uitzag? Die mannen hadden jaren rondgevlogen in cabines. Huwelijk op de klippen laten lopen. Maar ergens deden ze iets verkeerd. Wel willen maar niet geloven. Daar krijg je dan een halve droom voor terug. Mag je van een afstand blijven kijken. De vlag aangeven en hem niet planten.

Neil:

Voor die grote, grote knal was het een stuk van ons: stuk aarde. Het is een verdwaald stuk. Hoort eigenlijk hier. Dus niet iets om te overwinnen.

Maar om- om terug te halen.
En die afstand overbruggen, daar gaat het om
laten zien-
die driehonderdvijfentachtigduizend kilometers
die, die heffen we in twee dagen op.
Leggen de lijn van hier naar daar.
Zo'n vlag is niet nodig.
Er valt niets te veroveren.

Buzz:
We moeten weer dapper zijn.
Trots op het menselijk ras.

Valentina:
Hoe?

Buzz:
Schoon schip maken met al die angsten.
Een punt zetten in de geschiedenisboeken.

Valentina:
Hoe dan?

Buzz:
Het eerste wat ik doe als ik aankom is-
ik ga meteen-
ik ren onmiddellijk-
ik grijp de maan vast en-
ik spring zo gigantisch en dan-
ik leg een-
ik zoek het-

Valentina:
Helpt het als we een beetje naar achter gaan?
Voor het overzicht?

Neil:
Daar wordt de lucht niet ehm-
kleiner van.

Valentina:
Ik heb het gevoel dat we er te dicht op zitten,
dat we dan straks misschien niks zien.

Neil:
Het maakt niet uit hoe je zit.
Omhoog is omhoog kijken.

Valentina:
Gaat dat niet makkelijker als we-

Buzz:
Proberen we het.

Ze proberen het. Het maakt geen verschil.

Buzz:
Vorige week was er brand in het weiland.
Niks ernstigs, sigaret in het droge gras ofzo.
Maar dat vuur klom een paal in en ineens waren d'r overal vlammen.
Ik was de enige die het zag.
Dus ik vul een emmer, sprint naar buiten, smijt het water op het vuur.
Een grote plas rondom die verkoolde paal.
Met een hoopje natte as erin. En ik zie dat en ik wil het niet denken maar ik denk: die as dat ben ik. Die hoop natte as. Ik ben met een sisser afgelopen.
Ik sta klaar.
En er gebeurt niets.
Terwijl ik altijd dacht: ik word iets.
En het wordt steeds groter.
Een stijgende lijn, snap je?
Dat is toch de belofte als je jong bent.
Maar ergens, op een punt, is er zomaar,
zonder waarschuwing, zonder drama of iets,
een soort dik zwart gordijn over mij heengelegd
Is alles steeds stiller geworden.
en op een gegeven moment gewoon stopgezet.
Al die dagen die ik heb in te halen
dat kan alleen met een raket.
Straks hangt zij daar mij uit te nodigen.
Een grote blauwe toegift.
En het lijkt zo dichtbij.
Alsof we al stijgen.
De motoren brullen.
Alleen maar door de dampkring.
Dat mijn mobiel niet meer werkt.
Hier weg zijn.
Niet naar huis gaan straks
en de meubels en het raam en dat weiland-
alles hetzelfde terugvinden.

Valentina:
En ik dan? Moet ik weer terug met de tram?
Met die urn.
's Nachts naar de maan kijken en denken:
daar moet ik zijn –haar achter laten bij de sterren
en dan is alles goed-
maar ik ben er niet en zij staat nog in de gangkast
en niks gaat meer veranderen.
Dit, hier, nu. Vanavond. Als zij komt, helemaal blauw en enorm,
moet er iets gebeuren. Worden opgetild.

Al is het maar een centimeter.

Neil:

Wat nou als het waar is dat-
dat ze er nooit zijn geweest?

Alles gewoon is opgenomen in een, een studio in Houston.

Dat die droom-

dat die eigenlijk nooit begonnen is.

Buzz:

Waarom wil jij überhaupt naar de maan?

Als je nergens iets van gelooft?

Als je geen droom waar wil maken?

Alleen je zogenaamde hoofd zoeken.

Neil:

Is as verstrooien een reden?

Of, of een vlag planten?

Eigenlijk-

ik kan maar één reden verzinnen om naar de maan te gaan

en dat is

om de aarde te zien.

Om het overzicht te krijgen.

Eindelijk te snappen waar we vandaan komen.

Wie we, nou ja-

zijn.

Ik kan me mijn geboorte niet herinneren.

Ik kan niet anders dan denken dat

dat ik altijd heb bestaan.

Daarom kan ik me ook niet voorstellen dat ik ooit doodga.

En toch ben ik geboren en ga ik dood.

En dat is het grootste mysterie.

Dat ik mijn begin en einde niet ken.

Geen enkel overzicht heb.

Dus moet ik weg.

Van een hele verre afstand naar mezelf kijken,

hopen dat ik het ga snappen.

Waar ik begin, waar ik ophoud.

Wat daartussenin zit.

Te kijken naar jullie.

En jullie naar mij.

Het verschil voelen tussen jullie en mij.

In dat, dat tweedehands zonlicht staan begrijpen

dat ik de enige ben daar op dat moment.

Dat ik alleen ben.

Wat dat is.

En wie.

Ik weet dat ik dat weet.

Maar ik kom er niet bij.

Er staan huizen in de weg.

En zendmasten. Er rijden trams doorheen.
Mensen op fietsen.
Er wordt te hard gepraat.
Ik moet intunen.
En dat lukt dus niet hier.
Ik zou zo graag aftellen en weten bij nul-

Buzz:
Als ik in die raket zit tellen we niet af maar op.
Ik ga niet terug.
Dit is vooruitgang.

Buzz&Neil:
1, 2, 3...
3, 2, 1...

Valentina:
Ik weet niet eens of ze wist dat ik naast haar zat
die laatste seconden.
Je zit klaar.
De lucht staat op knappen.
Je hoort niets
alleen maar ademen
En je hart klopt in je keel.
Je kijkt naar de klok.
Het is aftellen maar je weet niet tot wanneer.
En ook niet of het al begonnen is.
Elk moment, weet je.
Elk moment...
Nu. Of nu.
Ademhalen.
Ademhaling.
Klaarzitten.
Bang zijn.
Steeds als de adem even stopt golft er misselijkheid.
Alsof je een enorme sprong maakt en je hart zakt in je maag.
Maar dan komt hij weer, de adem.
En je wacht weer.
Concentreert je op wat komen gaat.
Je bent tot het uiterste voorbereid.
Kom maar op, denk je, ik zit klaar.
Je kijkt, kijkt, elke seconde kan je leven veranderen
je wil alles wat nu nog komt bewaren.
Niet afdwalen.
Je kijkt naar de klok.
Wordt er gewacht?
Moet er nog iets gebeuren?
Dan hoor je het:
De adem stopt, je hoorde hem stikken, de borst staat stil.

Er is afgeteld.
En jij merkte het niet.
Je wist het, je zat erop te wachten
helemaal voorbereid.
Maar de hele wereld zakt onder je voeten weg en je schiet een gat in zo
enorm-

Neil&Buzz:
VVVRRRRRRBBBBBRRRRRRGGGGGHHHMMM
(geluid raket)

Valentina:
Ik rol uit de maanlander.
Ik moet zachtjes draaien.
De warmte over mijn pak verdelen.
En als ik geluk heb dacht ik er op het laatst nog aan
mijn eigen soundtrack mee te nemen.
Zachte muziek richting de sterren.
Als een trage schroevendraaiër draai ik door de ruimte.
De aarde, kometen, het gebrul van Saturnus.
Een puzzelstukje ben ik, op weg naar bestemming.
Goed kijken naar de oppervlakte.
Zakken, niet vallen.
Als ik nu val blijf ik vallen.

Neil:
Of, erger, raak ik vast in een baan om een planeet.
Draai ik rondjes tot in de eeuwigheid.

Buzz:
Of een zwart gat.
En uitgerekt voor altijd in mijn eigen schreeuw blijven hangen.

Valentina:
Ssst, zeg ik tegen Saturnus.
En hij is stil.
Houdt zijn adem in tot ik heel voorzichtig,
mijn ingepakte voet tegen de maan stoot.
Opstijg en weer zak.
Fffffff.
Zweef ik naar beneden.
Nu allebei mijn voeten.
Ik sta.
Een scherpe witte vlakte.
Ik sta op scherven.
De grond is van glas.

Neil:
En dat is grappig want ik wist het wel
maar ik kon het me niet voorstellen.

Dat de maan iets heeft van een groot glazen oog
dat wezenloos naar de mensen staart.
En voor mij gaat de aarde op en onder.
Op en onder.
Net als de zon.
Die dag en nacht schijnt.
Maar veel kleiner.
En breekbaar.
En zeldzaam.
Zielig.

Valentina:
Je wil haar aaien.
Hoe hard ze het heelal nodig heeft.
Kleine kiezel.

Buzz:
Die je zo kan wegschoppen.
Of oppakken.
Stof afblazen.
In je zak.

Neil:
Van zo'n afstand zie je alleen het glimmen.
Rond lichaampje.
Met slungelige ledematen.
En ik sta hier.
Op mijn plek.

Valentina:
Er is een grondtoon.
Een kraken.

Buzz:
Er trilt iets.

Valentina:
Alsof heel langzaam het heelal beweegt.
Hier is niemand zoals ik.

Neil:
Geen geest als de mijne.
De sterren zijn verbaasd.
Dat ik hier ben.

Buzz:
En daar voor me,
op die gekke bol, kijkt iedereen omhoog.
Hier sta ik, hier.
Een stem in mijn helm zoekt contact.

Wil weten of ik veilig ben.
Wat ik zie.

Neil:
Ik zie de tijd.
En waar het licht begint.
Een kronkelende sliert zonder eind of begin
en ik hang
ik hang erin
ik slinger aan de sliert

Valentina:
en de sliert is de slinger
van een klok die mij omsluit
mijn gewicht bepaald het tempo

Neil:
Ik tik met al mijn kilo's
tik ik de secondes weg
ik tik een vacuum in de tijd
een gat in de ruimte

Buzz:
ik maak me zwaar ik zet me schrap
alles hangt van mij af nu
de enige man in het heelal die tussen duim en wijsvinger
de werkelijkheid kan pletten.

Neil:
En daar hangend in de ruimte weet ik het:
er is geen begin
ik eindig niet
er is alleen maar dit
hangen
er is alleen de ruimte
buiten mij en in mij

Valentina:
Ik moet moeite doen mezelf niet te lanceren
in dat grote zwarte niks.
Ik wil-
niets meer.

Valentina:
Buzz?

Buzz:
Valentina?

Valentina:
Neil?

Neil:
Hm?

Valentina:
Wat doe je als je terugkomt van de maan?

Buzz:
Handtekeningen uitdelen.

Valentina:
En daarna?

Buzz:
Mensen bemoedigen.

Valentina:
Daarna?

Buzz:
Nog meer mensen bemoedigen.

Valentina:
En dan?

Buzz:
Dat hoeven we nu toch niet te weten?

Valentina:
Wat is er gebeurd met die mannen?
Die daar waren.

Neil:
Ze zijn oud nu.

Buzz:
Versleten.

Neil:
Toen ze terugkwamen moesten ze in quarantaine.
Ze keken nonstop omhoog.
En ze botsten tegen het meubilair.
Ze voelden zich zwaar.
Alsof de wereld
alsof die op hun schouders lag.

Valentina:

En daarna?

Neil:

Er was misschien niet echt een ehm daarna.

Valentina:

Hebben ze spijt?

Buzz:

Dat ze gingen?

Neil:

Dat ze terugkwamen.

Valentina:

Allebei. Dat ze het wilden en het toen deden en dat het weer voorbijging.

Buzz:

Wat moesten ze dan?

Valentina:

Wat als haar as niet wegzweeft?

Ik daarboven de urn open, leegschudt en het in een wolk om mij heen blijft hangen.

Er is geen wind daar, toch?

En dat die aswolke dan voor mijn ogen plakt?

Ik niks meer zie?

Wat als ik het me echt voor ga stellen?

Dat de maan naar dynamiet ruikt.

Dat je doodgaat zonder pak.

Dat ze zich niet aan laat raken.

Dat je de hele tijd alle kanten op zweeft.

Dat er niemand is als het misgaat.

Hier kan ik in ieder geval altijd nog de politie bellen.

Of de burens.

Om even mee te praten.

Ik vind het ineens zo ver.

Neil:

Er zijn tweehonderd miljard zonnen

in het heelal. Minstens. Daartussen wemelt het van manen.

En ergens, een belachelijke stip: onze maan; *De maan*.

Naar het einde van het universum ben je 380 miljard lichtjaren onderweg.

De maan is dus eigenlijk best bereikbaar.

Als je aan de rand van het heelal staat en je zou met een enorme microscoop naar ons kijken dan is het zoiets van: hier sta ik en ik ben de aarde en die stoel daar dat is *de maan*.

Zo dichtbij.

Valentina:

Naar *de* maan is dan zoiets als op die stoel gaan zitten.

Buzz:

Maar daar staan we niet,
Aan de rand van het heelal.

Valentina:

Nee. Wij staan hier.
Vlakbij de stoel.

Neil:

Met boven ons tweehonderdmiljard zonnen.

Valentina:

Ik zit er al. Op de stoel.
Ik heb al een afstand afgelegd.
Waarom nog verder willen?
Als ik toch weer terug moet.

Buzz:

Je mag niet doen alsof die stoel de maan-
alsof de muren de rand zijn.
Je kan niet hier zitten in dit huisding
met dat verhaal van je hoofd en ook wachten op de blauwe maan
ook erheen willen
en nu ineens met zo'n stoel en zo'n rand doen alsof ik een
mier ben met mierendromen.
Dit is universeel.
Voor iedereen.
Niet nu doen alsof het niks is.
Jij wil ook naar de maan!

Neil:

Het is
Het zijn schalen.
En soms voel ik de een en dan de ander.
Ben ik atoom en dan planeet.
Dingen groeien en krimpen steeds.
Kan ik niks aan doen.
Ik overzie het niet.
Denk dat ik in een cel leef en dat blijkt een melkwegstelsel.
Of andersom.
Ik wil dat het samenkomt.
Dat ik door die telescoop iets anders zie dan steeds mijn hoofd.
Dat mijn blik zich naar buiten draait.

Valentina:

Ik wil die as kwijt. En er daarna over praten met een luisterend oor.

Buzz:

Zeg het dan. Zeg het.
Dat jij afvalt. Dat je de droom verlaat.
De mensheid laat zakken voor gezelligheid.

Valentina:

Prima. Ik laat de mensheid zakken voor gezelligheid.
Het maakt niet uit waar ik heenga als ik er niet op kan lossen.
Dan blijf ik liever waar ik ben. En dat spreek ik liever hier uit. Tegen mensen.
Dan dat ik dat straks in mijn eentje in de tram weer moet gaan zitten beseffen
en incasseren. Want daar zit ik straks weer. Alleen in de tram.
Met die urn. Op weg naar waar ik woon.

Buzz:

Waar hadden we gezeten als niemand ooit de moeite had
genomen om de grenzen te verkennen?
Waar hadden we dan met z'n allen gezeten?

Valentina:

Thuis?

Buzz:

Ja.
Op een platte wereld met een rand
en een zee vol monsters
Dat is de prijs die je betaald voor thuisblijven.

Valentina:

Ik ga me niet ook nog druk maken om de vorm van de wereld.

Buzz:

Ik sta hier, bereid om alles op te geven.
Om de droom op mijn schouders te nemen.
Iets voor de mensheid te doen.

Valentina:

Ik dacht dat ik alleen zou zijn vanavond. Met haar (*urn*).
Maar van alle mensen op de wereld die vanavond omhoog kijken
op heuvels en in uitkijktorens hopen dat ze die blauwe maan zien
zit ik uitgerekend met jullie.
Ik vind het niet erg dat ik dit, dit soort huis binnenliep vanavond.
Jullie zijn niet de beste luisteraars maar het had veel erger gekund.

Neil:

Je kan altijd-
Ik bedoel, ik zit hier en-
Ik heb kaasvlinders.
Kaasvlinder?

Valentina:

Heel graag.

Buzz:
Ik moet nog trainen.

Neil:
Kijk.

De blauwe maan schijnt klein en wit door dikke wolken.

Buzz:
Helemaal niet zo blauw.

Valentina:
Dat komt door de wolken.

Buzz:
Zo normaal.

Neil:
Niet per se groot of groter dan andere volle manen
het is meer die-
dat het afwijkt.
Een dertiende maan.

Valentina:
Ze heeft iets in zichzelf gekeerds.

Buzz:
Alsof het de gewoonste zaak van de wereld is.

Valentina:
Hoe weten we eigenlijk dat dit de dertiende is?

Neil:
Dat is ehm-
kwestie van tellen.

Buzz:
Je ziet het niet.

Neil:
Je moet het weten.

Valentina:
Als ik straks naar de tram ga.
Loopt iemand dan even mee?
Voor als ik lang moet wachten tot ie komt.

Buzz:
Ik moet toch die kant op.

